

ПРОФЕСОР ОЛЬГА ЗАСТАВЕЦЬКА: ЖИТТЄВІ ВІХИ, НАУКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

З ІСТОРІЇ ВЗАЄМИН НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ СПІВПРАЦІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ТА ОЛЬГИ ЗАСТАВЕЦЬКОЇ

Баран А.О.

*Тернопільський обласний краєзнавчий музей, м. Тернопіль, Україна
viddil.pryrody.tokm@gmail.com*

Музей – це культурний осередок, який підтримує творчі відносини з науково-освітніми та культурними інституціями, а також з уродженцями краю, які зробили внесок у розвиток науки і знакових історичних подій. В рамках такої співпраці формуються особові фондові колекції відомих краян та організовуються різні форми наукової діяльності.

Слід зазначити, що напрочуд плідні зв'язки склались з Тернопільським державним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка. Хочу зупинитись на співпраці з географічним факультетом в особі доктора географічних наук – Ольгою Заставецькою. Вчена була добрим наставником, щирим і мудрим педагогом, талановитим керівником та відкритою людиною.

Сьогодні, в день народження О. Заставецької, музей долучається до пошанування пам'яті відомої української вченої, педагога, яка зробила значний внесок у розвиток географічної науки. Її постать займає чинне місце в цій сфері, адже за її підручниками навчаються учні та студенти. Впродовж життя займалась проблемами географії, комплексного економічного та соціального розвитку Західного регіону України, питаннями географічного краєзнавства і методики викладання географії.

З початку 2000 років науковці відділу природи Тернопільського обласного краєзнавчого музею налагодили співпрацю з викладачами географічного факультету ТНПУ ім. В Гнатюка. В цей час в стінах музею проходить різнопланові природничі, географічні та краєзнавчі заходи, до яких неодноразово долучалися викладачі вузу. Незважаючи на свій науковий ступінь і професійну зайнятість, О. Заставецька

завжди долучалась до науково-краєзнавчих конференцій, семінарів та інших форм роботи. Зупинимось на більш знакових подіях, які відбувались у стінах Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

6 червня 2006 року на науково-краєзнавчій конференції, приуроченій 200-річчю з часу заснування Кременецького ботанічного саду, професорка фахово представила особливості унікальних природоохоронних об'єктів краю.

До 25-х роковин Чорнобильської трагедії 28 квітня в музеї проходила науково-краєзнавча конференція «Чорнобиль не має минулого часу». Ольга Заставецька розкрила проблематику розвитку туризму у Чорнобильській зоні.

25 квітня 2012 року відбулася науково-краєзнавча конференція «Від надбання екологічної культури – до формування національної свідомості», приурочена 90-річчю з дня народження заслуженого природоохоронця України Миколи Чайковського. Тема доповіді вченої «Унікальні ландшафти як основа пізнавального туризму».

У 2014 році, до 100-річчя від дня народження заслуженого лісівника України та засновника Гермаківського дендропарку – Миколи Денеки, проходила науково-краєзнавча конференція «Природоохоронна спадщина: проблеми та перспективи (дендрологія – важливий чинник екологічної безпеки). Викладачкою розкрито проблематику стану заповідних територій області та розвиток туризму.

У 2007 році у відділі нової та новітньої історії музею відкрито комплекс родини Рудницьких-Дністрянських з особистими речами знаних академіків. Викладач Ігор Дітчук, який співпрацював з словацьким академіком Миколою Мушинкою та займався поверненням спадку до Тернополя, започатковано щорічні відвідини в музей, даючи можливість попрацювати кращим студентам географічного факультету за столом відомого академіка-географа Степана Рудницького. О. Заставецька неодноразово брала участь у таких заходах. В свою чергу наукові співробітники музею відвідують заходи, які відбуваються на географічному факультеті ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Ольга Заставецька є авторкою понад 100 наукових праць. В ході співпраці зібрано чималий фонд родини Заставецьких, адже Богдан Заставецький був не менш відомою особистістю, ніж його дружина. В

фондах Тернопільського обласного краєзнавчого музею зберігаються монографія, навчальні посібники, атласи, карти, довідники, копії грамот, чорно-білі та кольорові світлини знакових подій, посвідчення й особисті речі. Загалом близько 80 одиниць збереження.

Важливою подією в розвитку та популяризації географічної науки стали організація та вихід у світ в 2001 році часопису «Історія української географії», головним редактором якого була О. Заставецька. З подачі вченої, фондова збірка музею поповнилась чи не усіма примірниками видання. Згадані матеріали використовуються для наукових досліджень та проведення пам'ятних виставок відомим географам. В експозиції відділу природи музею представлено виставку «Ольга Заставецька – життя в географії й задля географії», приурочену до 70-річчя від народження професорки, яка буде діяти впродовж квітня-травня 2023 року. Виставка є не лише даниною пам'яті пошани до людини, а й важливим елементом представлення її наукових доробків для широкого кола відвідувачів.

Працюючи в Тернопільському державному педагогічному університету ім. В. Гнатюка, Ольга Володимирівна присвятила своє життя дослідженням в галузі географічної науки. Шляхом вченої пішли її діти Леся і Тарас. Саме з ними сьогодні й продовжується наша співпраця.

Список використаних джерел

1. Фонди Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

НАУКОВА СПАДЩИНА ПРОФ. ОЛЬГИ ЗАСТАВЕЦЬКОЇ **Мариняк Я.О.**

Тернопільський національний педагогічний університет імені

Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

clavko01@gmail.com

Літопис Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на рубежі ХХ – ХХІ ст. багатий іменами людей, які своєю сумлінною працею невтомно завжди